

لیکونکی: رابرت ایوی «Robert Ivie» .

منبع او دخپریډو نیټه: کمان دریم «2025-09-24» .

ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

لاریون کونکي د اپریل په ۲۳ مه، ۲۰۲۵ کال کې د متحده ایالاتو په شیکاگو، ایلینویس کې د ولسمشر ډونالډ ټرمپ د سیاسي غورځنگ او MAGA بني اړخ لخوا د ډیموکراسی لپاره د مخ په زیاتیدونکي گواښ په اړه د پوهاوي لوړولو لپاره لاریون کوي. (عکس د جیسیک بوکزارسکي / انادولو لخوا د گیتي امیجز له لارې)

د ډیموکراتیک بیارغونې لپاره مخالفت

Dissent for a Democratic Revival

که چیرې هیله دا وي چې له دې تیاره او خطرناکو وختونو څخه ژوندي پاتې شئ، نو خواره واره اکثریت نشي کولی خپل ډیموکراتیک غږ له لاسه ورکړي.

If hope is to survive these dark and dangerous times, the scattered majority cannot afford to lose its democratic voice.

د "د امپراتورۍ وروسته: افسانه، بیانیه، او ډیموکراتیک بیا رغونه" (چې ما تیر کال د آسکر جینر سره په گډه لیکلی و) اساس دا دی چې د متحده ایالاتو د امپراتورۍ د زوال غبرگون د ډیموکراسی لپاره بد نښه ده په حقیقت کې، د ډیموکراسی ریښې د "امریکا بیا

لوی کول" په نوم ماتیري استبدادي واکمني مخ په زیاتیدو ده که څه هم لا تر اوسه مړه نه ده، په امریکا کې ډله ایز ځان واکمني - که هغه لیبرال ډیموکراسي، ټاکنیز ډیموکراسي، استازیتوب ډیموکراسي، یا اساسي قانون ډیموکراسي بلل کیږي - په چټکۍ سره له منځه ځي. زه غواړم وړاندیز وکړم چې د ملت د بیرغ لرونکي ډیموکراسۍ د بیا راژوندی کولو بدیل باید د قصدي مخالفت عمل شامل وي .

یو څوک هیله کولی شي چې ډیموکراسي به بیرته راژوندی شي، د 2026 ټاکنو سره پیل شي، بالاخره خپل پخوانی حالت بیرته ترلاسه کړي او شاید حتی خپلي کلتوري ریښې ژورې کړي. دا بیره وختي ده چې هیله ونه کړو. لا دمخه، که څه هم، هغه کسان چې د ډیموکراسۍ دفاع کوي په غیر ډیموکراتیک ځمکه کې فعالیت کوي. اتباع د خپلي آزادي او ژوند په خطر کې خبرې کوي. ډارول د غور او فکر مخه نیسي. مخالفت غیر وطنپالونکی گرځول کیږي. د بیان پر آزادي د برید سره یوځای، رایه اچونه د آزادو او عادلانه ټاکنو د مخنیوي لپاره ترسره کیږي. او تر اوسه پورې لږ شواهد شتون لري چې گوند به له واکه لرې کړي او د هیواد خواره واره، توتیه توتیه، ځورول شوي او مخ په زیاتیدونکي بې روحه اکثریت به راټول کړي ترڅو د استبدادي واکمنۍ څپه بدله کړي.

که چېرې هیله دا وي چې په دې تیاره او خطرناکو وختونو کې ژوندي پاتې شي، نو خواره واره اکثریت نشي کولی خپل ډیموکراتیک غږ له لاسه ورکړي. د لومړي تعدیل روح د بیان او مطبوعاتو د آزادي، په سوله ایزه توګه د راټولیدو و، اعتراض کولو او حکومت ته د حساب ورکولو حق تضمینوي، د ډیموکراتیک تابعیت د ژوند ویني په توګه د بحث او عدم تشدد مخالفت ته ژمنتیا ده. د حکومت د گواښ او جبر سره مخ، هغه اتباع چې د لومړي تعدیل په ژبه، "د شکایتونو د حل لپاره له حکومت څخه غوښتنه کوي" باید د نیوکې د غږولو لګښتونو په پرتله د چوپټیا پایلې وزن کړي، او دوی باید په عملي توګه په پام کې ونیسي چې چا ته خطاب وکړي، څه ووايي، او څنګه یې ووايي. کله او چېرته خبرې کول په ډیجیټل نړۍ کې لږ اړین پوښتنې دي چېرې چې نږدې هر څه ویل کیدی شي بیرته ترلاسه شي، غیر متناسب او نظم شي.

یو څوک هیله کولی شي چې ډیموکراتیک مخالفت په چټکۍ سره بیرته راگرځي... د ډیموکراتیک مخالفت په چټکۍ سره یو تښتیدلی عمل کیږي. تښتیدلی ډیموکراسي، د مرحوم شیلډن وولین په شرایطو کې، په بیرني شرایطو کې "د ډیموکراتیک بیارغونې لپاره غوره هیله" ده. دا په لازمي ډول د "عامیت په خدمت کې" یوه ناڅاپي مداخله ده. هغه ټینګار کوي چې د یو کوچني ډیموکرات کیدو لپاره، "دا زده کول دي چې څنګه په ګډه عمل وکړي" د "ډیموکراتیک اتباعو" په توګه، کوم چې عامه کیدو ته اړتیا لري، په دې توګه "د عامه او خلاص سیاست جوړولو کې مرسته کوي." (ډیموکراسي شامل شوی، مخونه 287، 289-90)

Delibratory Democratic Disconcert) په لنډه توګه *Delibraty* .

(Disconcert) دلته یو هایپرډیسیسي بحث ته اشاره کوي چې د عامه بحث هڅولو او د حکومت کولو ځواک مسؤل ساتلو لپاره د یوې بې عدالتۍ په کلکه اعتراض کولو سره

ډيموکراسي پلي کوي. دا د ننگول شوي اقدام، قاعدې، پالیسي، قانون، عمل، يا وړاندیز لپاره او د هغې په وړاندې د دليلونو په پام کې نيولو لپاره د هڅونې په توگه کار کوي، دا دی، د عامه څيړنې لپاره بحث او پریکړه کول خلاصول، د عدم تشدد امتیاز ورکول او د پله ایز ځان واکمنۍ ملاتړ لپاره هڅول. د اختلاف ارادي ترکیب په بشپړه توگه د خبرو اترو او لیکلو په بڼه کې احساس کېږي، لکه په سیاسي غونډه کې یا په یوه قصدي اداره کې ورکړل شوي وینا، یا په ورځپاڼه، مجله، یا بلاگ کې خپره شوي اداریه یا تبصره.

د استبدادي واکمنۍ په وړاندې د یوې تښتیدلې عمل په توگه، د قصدي ډيموکراتیک مخالفت کې د ښکېلتیا ننگونه او خطر د دې په اړه محتاط غور ته اړتیا لري چې دا څنگه پلي کېږي، دا دا ده چې څنگه په احتیاط سره عامه کارنه وشي. د خطر کمول - د دې له منځه وړلو پرته، ځکه چې تل د عامه خبرو کولو پرمهال د خطر کچه شتون لري - رغنده ده. نه یوازې د ډيموکراتیکو اصولو په اړه خبرې کول بلکه په هغو اصولي لارو چارو کې د خلکو د جوړولو سره مرسته کوي چې د استبدادي جادوگر د راڅرگندیدو سره مخ کېږي. سربیره پردې، دا ډيموکراتیک اصول او کړنې په داسې ډول پرمخ وړي چې د بنسټپال، کرکې وړ، غیر وطنپال، توطیه کونکي، غچ اخیستونکي، تاوتریخوالی، مجرم، او بل ډول اجنبي په توگه برید کول سخت وي.

د ډيموکراتیکو شرایطو په اړه خبرې کول د تایید اشاره ده، د قصدي مخالفت لپاره اړین دوه اشارې. بله اړینه اشاره د مخالفت یوه ده. د تایید یوه اشاره استدلال او د هغه مطلوب اوریدونکي د گډ درک، نظر، چلند یا ارزښت په یوه نقطه کې ځای پر ځای کوي. دا ویناوال د اوریدونکي سره پیژني او د گډو باورونو ادعا کوي. د مخالفت اشاره د سیاسي یا حکومتي دریځ، وړاندیز، عمل یا پالیسي په وړاندې د منفي، اختلاف او نارضايتی نقطه په گوته کوي. دواړه اشارې یو بل بشپړوي ترڅو د هغه څه بیان رامینځته کړي چې یو یې د څه لپاره او څه یې په وړاندې دی، د ډيموکراتیکو اصولو سره سم

د لنډ مثال په توگه، دواړه اشارې څرگندې او یو بل سره تړلي وي کله چې د الینوای والي جی بی پریټزکر د اگست په ۲۵مه د ترمپ د هغه پلان پر ضد خبرې وکړې چې د پوځي ځواکونو سره د شیکاگو د نیولو لپاره جوړ شوی و، چې گومان کېږي د جرم سره مبارزه وکړي. د والي د مخالفت او نه منلو اشاره مختلفې بڼې درلودې. د دوی په منځ کې، هغه تینگار وکړ چې "په شیکاگو کې هیڅ بیرني حالت نشته چې د وسله وال پوځي مداخلې غوښتنه وکړي،" او بیا یې د ترمپ ادارې سره د اختلاف په دې ټکي باندې تفصیل ورکړ. پریټزکر د خپل اعتراض اهمیت د ډيموکراتیکو اصولو پر بنسټ د تایید اشارې سره پیاوړی کړ چې د نظامي مداخلې لخوا به سرغړونه وشي. پریټزکر تینگار وکړ چې پلان شوی عمل د گوندي گټې لپاره په ښار باندې یو غیرقانوني، غیر اساسي قانون، غیر امریکایي یرغل دی. پریټزکر خبرداری ورکړ، "دا هغه وخت نه دی چې بیرته هغه انعکاسي کړاوچ ته رابښکته شي چې زه ډیری وختونه گورم." له خلکو څخه غوښتل کېږي چې د استبداد پر وړاندې د ډيموکراسۍ لپاره ودریږي.

د قصدي مخالفت دوه گونې چلند عملي کول د ډيموکراتيکو خلکو د بيارغونې لپاره يوه اصولي او سياسي عملي لاره ده. دا د ملت د ډيموکراتيک ميراث د بيا راژوندي کولو لپاره بې شميره لارې چارې رامینځته کوي او د ډيموکراتيکو هيلوله مخې اوسني مبارزې بيا تنظيموي. دا د تورونو د خبرو اترو د بنکته کيدو لپاره اصلاح کونکې دی. دا په رڼه غبر کې مخالفت دی، د زيانونو څخه مخنيوی کوي پداسې حال کې چې يو متحرک ټولنه رامینځته کوي چې تنوع ته درناوی کوي، آزادۍ ساتي، مساوات ساتي، د قانون حاکمیت ته امتياز ورکوي، عدالت غواړي، آزاد او عادلانه ټاکنې ترسره کوي، او گډښه والی تعقيبوي.

د قصدي مخالفت دوه گونې چلند عملي کول د ډيموکراتيکو خلکو د بيارغونې لپاره يوه اصولي او سياسي عملي لاره ده.

د ويليم کونولي د هيلو فاشيزم (۲۰۱۷) د کثرتيت او مساوات پر اصولو راڅرخي ترڅو د ترمپ د ډيموکراسۍ د خطر سره مقاومت وکړي. هغه استدلال کوي چې د مساوات سياست "د هيلو فاشيزم لپاره غوره موجود ضد درمل دی." مساوات پالنه اړيکه ده، يوه بنکيلتيا چې د کثرت پالنې تنوع څخه تيريزي - يو تنوع چې پکې کارگر او منځنی طبقې، چاپيريال پالونکي، قومي او نژادي اقليتونه، او د جنسيت او جنسي تمايل ټولني شاملې دي - د "د متقابل [او متقابل] حوزو په اوږدو کې د اذيتي درناوي" په بيانولو سره "د مساوات په پوښتنه تمرکز کوي." هغه ټينگار کوي چې د مساوات پالنې اجنډا رامینځته کول اړين دي "د [کارگر طبقې لويې برخې] حوزې بيرته نيولو لپاره چې له کثرت پالنې څخه لرې شوي ده." دا کار د ناخوښه اتباعو د يوځای کولو غوره چانس وړاندې کوي، ځکه چې "تاسو نشئ کولی ډيموکراتيک کثرت پالنه خوندي کړئ تر هغه چې د هغې فعال ملاتړي هم د عايد، دندې امنيت، تعليمي فرصت، تفاعد امکانات، شتمنی او د کار شرايطو کې د پام وړ طبقاتي نابرابرۍ کمولو لپاره په ژوره توگه ژمن نه شي" (مخونه ۹۹، ۹۷، ۸۶، xlii، ۱۰۵-۶). په دې توگه، کونولي يوه مفصله اجنډا رامینځته کوي چې موخه يې د پرمختگ غوښتونکو ايتلاف يوځای کول او پراخول دی.

که د کانولي د ايتلافي اجنډا ځانگړی ليد په اوسني سياسي بحران کې زور اخلي يا نه، دا په ډيموکراتيکو شرايطو کې د ډيموکراسۍ د مثبت دفاع د جوړولو پروسه ښيي. يو څوک حتی پوښتنه کولی شي چې ايا د ورته پروسې له لارې، داسې اجنډا رامینځته کيدی شي چې پرمختلونکي د ډيموکراتيکو اساساتو سره د اعتدال غوښتونکو سره يوځای کړي ترڅو د استبداد مخه ونيسي. په يو يا بل ترتيب کې، د قصدي مخالفت د ډيموکراتيک غبر تمرين کول د پيری نيمگړتياو په اوږدو کې د اوسني ويشل شوي اکثریت د کاري ايتلاف جوړولو امکان لوړوي. د ډيموکراتيک خلکو هيڅ فرعي ډله يوازې خپل اهداف نشي ترلاسه کولی، او نه هم هغه څه ترلاسه کولی شي چې هغه يې د نورو فرعي ډلو سره په ايتلاف کې غواړي. مگر ډله ايز خلک ممکن په کافي شمير او په ډيموکراتيک شرايطو کې په دې پيرني شرايطو کې د متقابل گټو د بيرغ لاندې او د اتباعو د عاموالي په خدمت کې د استبدادي پرمختگ په وړاندې مقاومت وکړي. يو څوک هيله کولی شي ••

ددى مقالى دليکوال په اړين لنډى کرښي :

رابرت ايوي رابرت ايوي د بلومينگټن په انډيانا پوهنتون کې د انگليسي (بيان) او امريکايي مطالعاتو کې د اميريتس پروفيسور دى. د هغه وروستى کتاب، چې د آسکر جينر سره دى ، د "After Empire: Myth, Rhetoric, and Democratic Revival" دى. نور کتابونه پکې شامل دي: " Hunt the Devil: A Demonology of " (۲۰۲۴) "U.S. War Culture" (۲۰۱۵) ، د آسکر جينر سره ؛ "Discent from War" (۲۰۰۷)؛ او "Democracy and America's War on Terror" (۲۰۰۵). د نورو معلوماتو او بلاگ پوسټونو لپاره د هغه ويب پاڼه او بلاگ وگورئ.

----- په درناوى «25-09-2025»